

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

Дәстүрлі Тәжібаев оқулары шеңберінде өткізілетін әл-
Фараби атындағы ҚазҰУ-дың 80-жылдығына арналған
**«ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ПРАКТИКАЛЫҚ
ПСИХОЛОГИЯНЫҢ ҚАЛЫПТАСУ ТАРИХЫ МЕН
ДАМУ ПЕРСПЕКТИВАСЫ»** тақырыбындағы
Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ

Международной научно-практической конференции
**«ИСТОРИЯ ФОРМИРОВАНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ
РАЗВИТИЯ ПРАКТИЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ В
КАЗАХСТАНЕ»**, посвященной 80-летию Казахского
национального университета имени аль-Фараби
в рамках традиционных ежегодных Тажигаевских чтений

MATERIALS

of International Research and Practical Conference
**«HISTORY OF FORMATION AND PROSPECTS OF
PRACTICAL PSYCHOLOGY DEVELOPMENT IN
KAZAKHSTAN»** Dedicated to 80th Anniversary of Al-Farabi
Kazakh National University within a frame of the traditional
annual Tazhibaev's readings

Алматы
27 ақпан 2014 ж.

<i>Moldashbayeva A.D., Baishukurova A.K.</i> Psychosomatic Influence on Oncological Disease	2
<i>Мусина Т.М., Урмурзина Б.Г., Жолдасова М.К.</i> Психологические особенности изучения уровня тревожности неврологических больных	3
<i>Надырбекова Э.А., Қожанова А.</i> Басқару саласындағы гендерлік айырмашылықтарға психологиялық шолу <i>Наурызалина Д.Г., Таумышева Р.Е., Кадырова Ж.А.</i> Психологические аспекты формирования смысложизненной стратегии современных студентов психологов	3
<i>Нысанова К., Айтбаева А.Б.</i> Құқықтық тәрбие – құқықтық құзыреттілікті қалыптастырудың басты шарты	3
<i>Омарова С.С., Сапарғалиева М.</i> Еңбекке тәрбиелеудегі ұлттық психология мәселесі	3
<i>Оңалбеков Е.С., Абдуллаева М.</i> Әлеуметтік желілердегі девиантты мінез-құлықты балалармен жұмыс жасау технологиялары	4
<i>Өскенбай Ф.С., Қалымбетова Э.К., Базарбекова А., Ахтаева Н.С., Толегенова А.А.</i> Тұлғаның аддиктивті мінез-құлқының психологиялық ерекшеліктері	4
<i>Пузиков М.Ф., Балтабаева А.</i> Творческая личность и гениальность как социальное явление	4
<i>Рахимжанова Н.А., Беленко О.Г.</i> Современные проблемы социализации детей в условиях семьи	4
<i>Садықова Н.М.</i> Студенттердің қадағалау локусы және олардың тұлғалық өзіндік анықтауының өзара байланысы	4
<i>Саипова А.А., Сатыбалдина Н.К.</i> Понятие эффективности трудовой деятельности в психологии и методы ее оценки	4
<i>Сакиева З.М.</i> Қазіргі уақыттағы жасөспірімдер арасындағы аутодеструктивті мінез- құлқтың көбею себептері және алдын алу шаралары	4
<i>Сарманова С.</i> Педагогикалық үрдісте конфликтілі жағдайды алдын алу жолдары	4
<i>Сатыбалдина Н.К.</i> Гендерные стереотипы в семейных отношениях	4
<i>Сейітнұр Ж.С.</i> Мәдениет психологияның пәні ретінде	4
<i>Сейітнұр Ж.С., Нурсейтова М.Б.</i> Шағын кәсіпкерлікті жүргізудің этнопсихологиялық ерекшеліктері	4

<i>Спатай Ж.</i> Тұлғаның кәсіби мамандануына қарым-қатынастың ықпалы	461
<i>Сүлейменова Г.Т., Манжугулова А.Е.</i> Комплексный подход оценки и отбора персонала	465
<i>Тоқсанбаева Н.Қ., Аязбаева Г.Б.</i> Ата-ананың жасөспірімдерді тәрбиелеуде коммуникативті дағдылардың қалыптасуын анықтау	471
<i>Тоқсанбаева Н.Қ., Аязбаева Б.Б.</i> Жеткіншектердің ата-ананың тәрбие беру стилін қабылдауына байланысты қалыптасатын коммуникативтік дағдылардың әсері	480
<i>Толегенова А.А., Джакупов М.С., Нарзалина Д.Г.</i> К вопросу изучения эмоций и эмоционального интеллекта посредством ЭЭГ метода	490
<i>Умирзакова А.М., Утемисова Г.У., Наурызалина Д.Г.</i> Социально-психологические проблемы инклюзивного образования в Казахстане	497
<i>Ферхат Н.</i> Гендер и творчество: нейропсихологический анализ	501
<i>Шадыманова Ж.Ә., Қалымбетова Э.К.</i> Еңбек ету барысындағы тұлғалық ерекшеліктердің психологиялық астарлары	507
<i>Шестель В.В.</i> «Основы экономики и финансовой грамотности» - новое психолого- педагогическое направление по экономической грамотности учащихся	513
<i>Шнейдер В.В.</i> Психологические особенности проявления профессионального выгорания у врачей-гинекологов: ориентация на результат, а не на пациента	517
ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ «Т.Т. ТӘЖІБАЕВ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚАЗІРГІ ПЕДАГОГИКА МЕН ПСИХОЛОГИЯ»	
КРУТЛЫЙ СТОЛ «Т.Т. ТАЖИБАЕВ И СОВРЕМЕННАЯ ПЕДАГОГИКА И ПСИХОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ»	
<i>Ахметова М.К.</i> Учение л.Брюля, Ж.Пиаже и Л.С. Выготского в свете Критической оценки академика Т.Т. Тажибаева	523
<i>Коркбаева З.Т.</i> Педагог-психологтың жоғары сынып оқушыларының өзін-өзі жүзеге асыру қабілетін дамыту жұмысындағы қызметі	532

Исследования в группе участников с низким уровнем образования представители мужского показывали лучше результат всех когнитивных способностей, нежели женщины. А по мере роста уровня образования результаты представителей обоих полов выравнивались [9]. Природа такой связи между фактором гендерной принадлежности и уровнем образования еще не была толком выяснена.

Н.В. Вольф, О.М. Разумникова показали психологические отличия на физиологическом уровне между мужчиной и женщиной в процессе обработки речевой информации. В их работе «Половой диморфизм функциональной организации мозга при обработке речевой информации» (2004) отмечается, что мысленное звуковоспроизведение услышанных слов провоцирует «активацию слуховой коры, парието-окципитальных областей, связанных со зрительно-пространственными представлениями, пространственным воображением и вниманием» (S.P. Gandhi, 2001) [10]. Последнее опять-таки приводит нас к мысли о нужности исследования гендерных различий познавательных процессов в связи с активностью мозга, так как механизмы представления играют важную роль в процессе творчества. Даже на физиологическом уровне доказаны различия секций мозга между мужчиной и женщиной.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Отвечая на наш вопрос, заданный в начале этой статьи, стоило бы с уверенностью отметить, что технологический уровень, интенсивного развития способов и системного взгляда на психофизиологическую суть человека подвели научный мир к той черте, когда необходимо изучить такие противоречивые вопросы. Ранее нами представленный краткий обзор современных исследований показывает, что изучение половых различий в творческом процессе как отдельном многогранном познавательном процессе пополнит банк знаний о природе человека.

Литература

1. Philip Gerard Gasquoin, Kristin L. Croyle, Cynthia Cavazos-Gonzalez, Omar Sandoval. (2007). Language of administration and neuropsychological test performance in neurologically intact Hispanic American bilingual adults. *Archives of Clinical Neuropsychology*, pp. 991–1001
2. Cheryl H. Silver, Ronald M. Ruff, Grant L. Iverson, Jeffrey T. Barth, Donna K. Broshek, Shane S. Bush, Sandra P. Koffler, Cecil R. Reynolds. (2008). Learning disabilities: The need for neuropsychological evaluation. *Archives of Clinical Neuropsychology*, 23: 217–219 pp.
3. Manfred F. Greiffenstein, Kevin W. Greve, Kevin J. Bianchini, W. John Baker. (2008). Test of Memory Malingering and Word Memory Test: A new comparison of failure concordance rates. *Archives of Clinical Neuropsychology*, 23: 801–807.
4. Russell M. Bauer and Callie Beck Dunn. (2012). Research Methods in Neuropsychology. *Published Online, John Wiley & Sons, Inc.*, 274–315pp.
5. Joanna E. Steinglass, Deborah R. Glasofer. (2011). Eating Disorders and the Brain. *Published Online, John Wiley & Sons*, pp. 106–121.

6. Deborah M. Riby, Gwyneth Doherty-Sneddon and Vicki Bruce. (2008) Exploring face perception in disorders of development: Evidence from Williams syndrome and autism. *Journal of Neuropsychology*, 2, 47–64 pp.
7. Психология. Под ред. Дружинина В.Н. Учебник для гуманитарных вузов. / 2-е изд. - СПб.: 2009. - 656 с.
8. Общая психология. Маклаков А.Г. / Учебник для вузов, изд. - Питер: 2001. - 592 с.
9. Ardila A., Rosselli M., Inozentseva O., Matute E. Gender differences in cognitive development, 20 p.
10. Вольф Н.В. Половой диморфизм функциональной организации мозга при обработке речевой информации / Н.В. Вольф, О.М. Разумникова // Функциональная межполушарная асимметрия: Хрестоматия. М.: Научный мир, 2004 - С. 386 - 410.
11. Isabelle Peretz, Robert J. Zatorre. (2005). Brain organization for music processing. *Annual Reviews*, 56, pp 89-108
12. Емельянова Н.Е. Становление механизмов перцептивной обработки пространственной информации (онтогенетический аспект). (2012)., 24 сmp.
13. Michael S. Franklin, Michael J. Zyphur. (2005). The Role of Dreams in the Evolution of the Human Mind. *Evolutionary Psychology*, 3: pp59-78
14. S. Berthoz, R.J.R. Blair, G. Le Clech & J.-L. Martinot (2002) Emotions: From neuropsychology to functional imaging. *International Journal of Psychology*, 37:4, pp193-203,
15. Zaidel, Dahlia W. (2009). Art and brain: insights from neuropsychology, biology and evolution. *Journal of Anatomy Anatomical, Society of Great Britain and Ireland*, v. 216, pp 177-183.

Работа нацелена на некоторое продвижение в области нейропсихологии механизмов процесса творчества (сопутствующих ему процессов воображения). А также рассмотрение данного вопроса со стороны гендерных различий, то есть проведение дифференциации результатов по половому признаку.

Жұмыс психологиялық процесінің және оған жалғаспалы қиял және жобалау процесінің нейропсихологиясы саласында біршама ілгері қадам жасауға бағытталған. Сонымен қатар, сұрақтың талқылануы гендерлік айырмашылықтар жағынан да қарастырылды, яғни жыныстық белгі бойынша нәтижелердің дифференциациясы жүргізілді.

The paper aims the development in neuropsychology of art-mechanisms (and following neuroimaging). Also the question is considered by the differentiation of the gender sign and the analysis of the gender studies is presented.

ЕҢБЕК ЕТУ БАРЫСЫНДАҒЫ ТҰЛҒАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРДІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ АСТАРЛАРЫ

Шадьманова Ж.Ә.
Қалымбетова Э.К.

Сонғы жүз жылдықтарда "еңбек" ұғымы еуропалық мәдени дәстүрлерде мазмұны және қабылдауы бойынша әртүрлі өзгерулерден өтті. Еңбекке қатынас